

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 24 września 2025 roku

Sprawa: Petycja w sprawie kwoty wolnej od egzekucji
dla przedsiębiorców
Znak sprawy: DTS8.056.1.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan ...

Odpowiedź na petycję

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na Pana wystąpienie z dnia 8 lipca 2025 r. zawierające postulat podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do wprowadzenia przepisów gwarantujących przedsiębiorcom objętym postępowaniem egzekucyjnym minimalną kwotę wolną od zajęcia na wzór rozwiązań stosowanych wobec osób zatrudnionych na umowę o pracę przekazuję poniższe stanowisko.

Zakwalifikowanie pisma jako petycji

W pierwszej kolejności wyjaśniam, że w postępowaniu administracyjnym ciężar kwalifikacji prawnej pisma spoczywa na jego adresacie. Organ ma obowiązek zakwalifikować pismo zgodnie z jego treścią. Mając na uwadze treść Pana wystąpienia, jego rozpatrzenie wymaga zastosowania trybu ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach¹.

Zgodnie z art. 2 ust. 3 tej ustawy przedmiotem petycji jest żądanie dotyczące zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

Pana wystąpienie dotyczy zapewnienia kwoty wolnej od zajęcia egzekucyjnego i komorniczego z rachunków firmowych oraz wprowadzenia przepisów gwarantujących przedsiębiorcom – również tym objętym postępowaniem egzekucyjnym – minimalną kwotę wolną od zajęcia na wzór rozwiązań stosowanych

¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 870.

wobec osób zatrudnionych na umowę o pracę. Wystąpienie to jako dotyczące zmiany przepisów wypełnia definicję petycji i z tego względu podlega rozpatrzeniu w tym trybie.

Ponieważ zakres petycji obejmuje zarówno administracyjne postępowanie egzekucyjne, jak i sądowe, prowadzone przez komorników sądowych, Ministerstwo Finansów rozpatrzyło petycję w zakresie należącym do swojej właściwości. W pozostałym zakresie przekazało ją do rozpatrzenia Ministerstwu Sprawiedliwości zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o petycjach.

Obowiązujący stan prawny

Administracyjne postępowanie egzekucyjne ma na celu przymusowe wykonanie obowiązku publicznoprawnego z uwagi na niewykonanie tego obowiązku w sposób dobrowolny. Obowiązek taki, aby podlegać egzekucji administracyjnej, musi być wymagalny i musi upłynąć termin na wykonanie tego obowiązku. Zobowiązany posiada instrumenty pozwalające uniknąć wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Może uzyskać od wierzyciela odroczenie terminu płatności należności pieniężnej albo uzyskać decyzję ratalną w zakresie swoich zobowiązań. Wszczęcie i prowadzenie administracyjnego postępowania egzekucyjnego stanowią ostateczny środek prowadzący do wykonania obowiązku publicznoprawnego.

Z samej istoty administracyjnego postępowania egzekucyjnego wynika, że jest ono dla zobowiązanego dotkliwe, a egzekucja należności pieniężnych ma negatywny wpływ na sytuację materialną zobowiązanego i jego rodziny. Przedsiębiorca, wobec którego jest prowadzone administracyjne postępowanie egzekucyjne, może jednak w obowiązującym stanie prawnym skorzystać ze środków ochrony przewidzianych w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji², zwanej dalej „u.p.e.a.”.

Zgodnie z zasadami wyrażonymi w art. 7 § 1 i 2 u.p.e.a. organ egzekucyjny stosuje środki egzekucyjne przewidziane w ustawie i są to środki, które prowadzą bezpośrednio do wykonania obowiązku, a spośród kilku takich środków – środki najmniej uciążliwe dla zobowiązanego. Zobowiązanemu, który uzna, że środek zastosowany przez organ egzekucyjny jest zbyt uciążliwy, służy skarga na czynność egzekucyjną (art. 54 § 1 pkt 2 u.p.e.a.). Przy czym w uzasadnionych przypadkach w związku z wniesieniem skargi na czynność egzekucyjną możliwe jest wstrzymanie dalszej realizacji tego środka (art. 54 § 7 u.p.e.a.).

Administracyjne postępowanie egzekucyjne prowadzone jest zgodnie z zasadą poszanowania minimum egzystencji. W toku egzekucji zasadę tę realizują m. in. art. 8 § 1 i 1a u.p.e.a. Określają one przedmioty, wierzytelności i prawa majątkowe, które z mocy prawa nie podlegają egzekucji. Ochronie podlegają także świadczenia pieniężne przewidziane w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym (art. 10 § 1 u.p.e.a.) oraz świadczenia i dodatki wskazane w art. 10 § 4 u.p.e.a., jak np. świadczenia rodzinne, wychowawcze, czy dodatki rodzinne i pielęgnacyjne.

Przepisy pozwalają również organowi egzekucyjnemu na podstawie art. 13 u.p.e.a. zwolnić z egzekucji na wniosek zobowiązanego i ze względu na jego ważny interes określone składniki majątkowe zobowiązanego.

Natomiast zgodnie z art. 23 § 6 u.p.e.a. organy sprawujące nadzór mogą, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, wstrzymać z urzędu, na czas określony, czynności egzekucyjne lub postępowanie egzekucyjne prowadzone przez nadzorowany organ. Przepis ten pozwala zobowiązanemu wnioskować

² Dz. U. z 2025 r. poz. 132, z późn. zm.

o wstrzymanie postępowania egzekucyjnego, a organom sprawującym nadzór nad organem egzekucyjnym takie wstrzymanie zastosować.

U.p.e.a. umożliwia również pozostawienie zajętych ruchomości pod dozorem zobowiązanego, któremu służy prawo zwykłego ich używania niepowodującego utraty wartości ruchomości (art. 100 § 1 i art. 101 § 1 u.p.e.a.). W przypadku przedsiębiorcy ten instrument może pozwolić na dalsze wykonywanie działalności i osiąganie dochodów.

Przedsiębiorca może również skorzystać ze środka przewidzianego w art. 81 § 4 i 5 u.p.e.a. Umożliwia on dokonanie z zajętego rachunku bankowego zobowiązanego wypłaty na bieżące wynagrodzenia za pracę oraz na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie społeczne, należne od dokonywanych wypłat na bieżące wynagrodzenia.

Zgodnie z art. 9 § 1 u.p.e.a. wynagrodzenie ze stosunku pracy podlega egzekucji w zakresie określonym w przepisach Kodeksu pracy. Osoba prowadząca działalność gospodarczą w toku administracyjnego postępowania egzekucyjnego nie jest co do zasady objęta ochroną przewidzianą w przepisach ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy³. Nie jest bowiem zatrudniona na podstawie umowy o pracę i nie otrzymuje wynagrodzenia od pracodawcy. Jednak u.p.e.a. zapewnia ochronę niektórych należności przypadających osobom prowadzącym działalność gospodarczą zbliżoną do ochrony zapewnionej pracownikom etatowym na podstawie art. 9 § 2, zgodnie z którym:

przepis § 1 stosuje się odpowiednio do należności członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i członków ich rodzin z tytułu pracy w spółdzielni oraz wszystkich świadczeń powtarzających się, których celem jest zapewnienie utrzymania.

Świadczenia powtarzające się, których celem jest zapewnienie utrzymania, czyli świadczenia zbliżone charakterem do wynagrodzenia za pracę, korzystają zatem z odpowiednio stosowanej ochrony zapewnionej wynagrodzeniom ze stosunku pracy.

Ponadto możliwość korzystania z instytucji uregulowanej w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe⁴ przysługuje każdej osobie fizycznej, niezależnie od tego, z jakiej działalności się ona utrzymuje. Oznacza to, że prywatny rachunek osoby fizycznej prowadzącej indywidualną działalność gospodarczą już w chwili obecnej korzysta ze zwolnienia z egzekucji. Takiej ochronie nie podlega natomiast rachunek firmowy, ponieważ służy przedsiębiorcy do obsługi transakcji związanych z działalnością gospodarczą i pozwala na rozdzielenie finansów osobistych od firmowych.

Stanowisko do postulatów zawartych w petycji

W opinii Ministerstwa Finansów wskazane powyżej środki ochrony wynikające z u.p.e.a. zapewniają w toku postępowania egzekucyjnego każdemu, również przedsiębiorcy, poszanowanie zasady minimum egzystencji. Należy podkreślić, że zobowiązany w każdym czasie może wnieść o zwolnienie z egzekucji określonych składników majątkowych (art. 13 u.p.e.a.), w tym środków na rachunku bankowym.

Wprowadzenie automatycznej ochrony dla rachunku firmowego przedsiębiorcy powodowałoby możliwość wystąpienia podwójnej ochrony rachunków

³ Dz. U. z 2025 r. poz. 277.

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1646, z późn. zm.

przedsiębiorcy: prywatnego i firmowego, co z kolei stanowiłoby uprzywilejowanie względem osób nieprowadzących działalności gospodarczej. Natomiast ochronę należności przypadających osobom prowadzącym działalność gospodarczą zbliżoną do ochrony zapewnionej pracownikom etatowym zapewnia obecnie art. 9 § 2 u.p.e.a., który zasady ochrony wynagrodzenia ze stosunku pracy rozciąga na świadczenia powtarzające się, których celem jest zapewnienie utrzymania.

Wobec powyższego, w opinii Ministerstwa Finansów, nie jest uzasadnione wprowadzanie w przepisach u.p.e.a. zmian zmierzających do zwiększenia zakresu ochrony zobowiązanego przed egzekucją. Obowiązujące przepisy są w tym zakresie wystarczające i realizują zasadę poszanowania minimum egzystencji, mając jednocześnie na względzie podstawowy cel administracyjnego postępowania egzekucyjnego, jakim jest przymusowe wykonanie obowiązku publicznoprawnego niewykonanego dobrowolnie.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Beata Rogowska-Rajda

Dyrektor

Departament Systemu Podatkowego

w Ministerstwie Finansów

KLAUZULA INFORMACYJNA dotycząca przetwarzania danych osobowych w związku z wniesionymi do Ministerstwa Finansów skargami, wnioskami i petycjami znajduje się na stronie internetowej MF pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/finanse/petycje-zalatw-sprawie>